

34 let SLOVENSKEGA EKOLOŠKEGA GIBANJA

ZVEZA EKOLOŠKIH GIBANJ SLOVENIJE - ZEG

Pisarna v Krškem: Cesta krških žrtev 53

GSM : 064 253 580

E-pošta: zogslo20@gmail.com

Spletna stran: www.gospodarnoinodgovorno.si

www.zeg.si

Matična številka: 1679139

Številka: 104/25

Datum: 5.6. 2025

Uredništva slovenskih medijev

ZADEVA : OBELEŽITEV SVETOVNEGA DNEVA VARSTVA OKOLJA – 5. junij

Zveza ekoloških gibanj Slovenije-ZEG , nevladna okoljska organizacija (ima status društva v javnem interesu po ZVO) ob Svetovnem dnevu varstva okolja (5.6.) javno opozarja na nerešen problem ravnanja s plastičnimi odpadki v Sloveniji. Največji problem, ki ga ZEG kot organizator vsakoletnega strokovnega posvetovanja na področju ravnanja z komunalnimi odpadki vidi-so **mešani odpadki** , kjer prevladuje plastika .

RAVNANJE Z ODPADKI ALI UPRAVLJANJE Z VIRI?

Odpadki so neizogibni del vseh procesov . Med odpadki pa prevladuje plastika .

V krožnem gospodarstvu vse izrabljene produkte iz plastike najprej pogledamo, ali jim je možno podaljšati življenjsko dobo s posodobitvijo ali obnovo, jih ponovno uporabiti ali jih uporabiti kot vir surovin, šele nato razmišljamo o drugih rešitvah. Odgovornost sodobne družbe je, da se organizira na način, da odpadek ne nastane v korist družbe in okolja.

Potrebno je spodbujati proizvajalce izdelkov k takšni organizaciji proizvodnje in ravnanju z izdelki, s tem pa k preprečevanju nastajanja odpadkov. Hierarhija ravnanja z odpadki je temeljno načelo ravnanja.

Če želimo zmanjšati količino odpadkov, bomo morali spreminjati vrednote in vedenje vseh deležnikov, ki vplivajo na nastajanje odpadkov – proizvajalcev, potrošnikov in celotne družbe.

Zaradi raznolikosti sestave plastike je potrebno odpadke ločeno zbirati in obdelati ustrezno njihovi sestavi in lastnostim. Kadar ponovna uporaba in materialna reciklaža nista več možni, je smotrno izrabiti vsaj njihovo energetske vsebnost. Uporaba odpadkov ali energetskih plinov (bioplin, sintezni plin) kot alternativni vir energije je varna za zdravje ljudi in okolje, če jo izvajamo v skladu z najboljšimi razpoložljivimi tehnikami, ki jih je jasno zapisala EU.

Velika evropska mesta v duhu razvoja in delovanja pametnih mest , krožnega gospodarstva ter zelenega prehoda del svojih surovinskih in energetskih potreb pokrivajo iz svojih odpadkov. V Sloveniji imamo že vzpostavljeno visoko stopnjo ločenega zbiranja komunalnih odpadkov in tudi predelovalne kapacitete za njihovo dodatno sortiranje ter delno tudi snovno izrabo, nimamo pa dovolj kapacitet oziroma sistemov za njihovo energetsko izrabo (naprave za soproizvodnjo toplote in električne energije iz odpadkov, bioplinarne, uplinjevalne/pirolizne naprave). Ena od zahtev splošne direktive o odpadkih je tudi zagotavljanje lastnih nacionalnih kapacitet obdelave odpadkov in bližino obdelave njihovem nastanku. V ZEG si ob Celju prizadevamo že 30 let postaviti sodobne, okolju prijazne in visoko tehnološke termične objekte v še Ljubljani in Mariboru in s tem zmanjšati emisije (PM delce) ter ogrevati ,oz. poleti hladiti večino meščanov.

V preteklosti smo z odpadki že zelo obremenili naše okolje. Tako je pred uvedbo organiziranega odvoza odpadkov marsikje na kraškem področju predstavljala edino rešitev ravnanja odlaganje odpadkov v kraške jame in brezna, ki je pripeljalo do nastanka podzemnih smetišč. Za del obsežnih podzemnih smetišč sta odgovorni tudi industrija in obrt s specifičnimi, deloma tudi nevarnimi odpadki. Ta bremena bomo skupaj z našimi znanjci najbrž reševali še zelo dolgo. Tudi iz teh izkušenj lahko zaključimo, da sta pravočasna uvedba pravih rešitev in sankcioniranje nesprejemljivih še toliko bolj pomembni. Na slovenski in evropski ravni se morajo uvesti ukrepi za oblikovanje proizvodov, ki bodo omogočali čim daljšo uporabo, ponovno uporabo in popolno recikliranje. Pri tem je vloga proizvajalcev plastike ključna in regulirana na način, da bi bila skupna okoljska škoda minimalizirana. Na državni ravni je potrebno uvesti učinkovite ukrepe in spodbude za izvajanje celotne hierarhije ravnanja z odpadki s poudarkom na prvih treh ravneh in zagotoviti infrastrukturo za njihovo izvajanje. Preprečevanje nastajanja odpadkov, ponovna uporaba in materialno-energijska izraba so ključni za zmanjšanje okoljskih obremenitev in varstvo virov. Zato je potrebna :

- + ustrezna okoljska zakonodaja,
- + sprememba potrošnikovih navad,
- + zagotovitev ustrezne infrastrukture,
- + optimizacija potrebne logistike.

Centri ponovne uporabe (CPU) in MBO pa naj postanejo sestavni del integriranega sistema ravnanja z odpadki, prednostno kot obvezna dejavnost podjetij za zbiranje in ravnanje z odpadki. Zbiranje , reciklaža in zmanjševanje rabe plastičnih izdelkov (odpadkov) bo ključna za kvaliteto življenja in bivanja v Sloveniji.

Ekološki pozdrav !
ZEG

Predsednik

V vednost : Vlada RS, MOPE, DZ RS

Karel Lipič, univ.dipl.ing.